

'Toekomst voor eenmanspartij?'

Onderzoek Documentatiecentrum Politieke Partijen

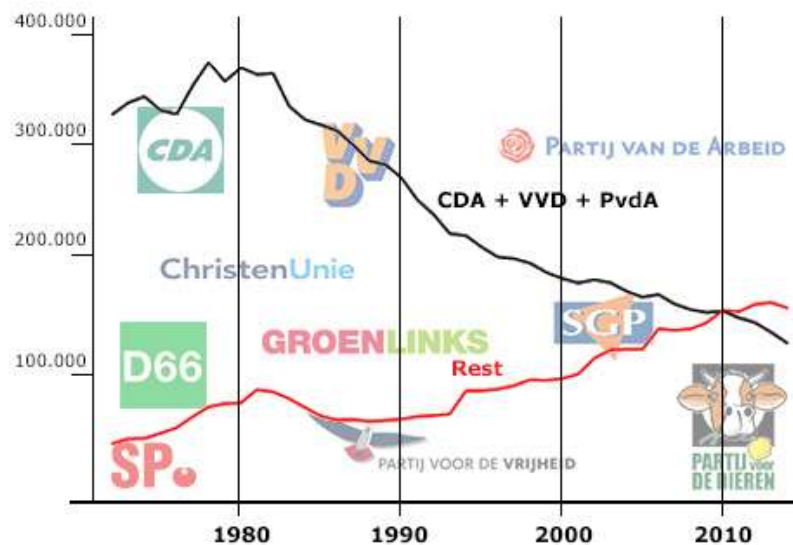
Een ledenloze partij à la de partij van Geert Wilders lijkt misschien slagvaardiger dan de traditionele politieke partij, maar de vraag is of zij net zo duurzaam is. Gerrit Voerman, directeur van het Documentatiecentrum voor Nederlandse Politieke Partijen, signaleert veel voordelen voor partijen als de PVV. 'Een zwakke netwerkstructuur, opgetrokken rond een bepalende, populaire politicus en zonder leden die een sta-in-de-weg vormen, kan eenvoudiger inspelen op de beweeglijke voorkeuren van de hedendaagse kiezer', schrijft hij - op basis van Europees onderzoek.

Maar de sterke afhankelijkheid van een persoon maakt eenmanspartijen ook kwetsbaar. Daarom schrijft Voerman de 'taaie' traditionele ledenpartij niet te snel af.

[Lees verder >](#)

Voormalige Grote Drie

Plaat van de maand

De teruggang van de Grote Drie van de Nederlandse politiek, CDA, PvdA en VVD, blijkt nergens duidelijker uit dan uit de gestage vermindering van het aantal partijleden. Sinds 1980 hebben de drie meer dan de helft van hun betalende aanhang verloren, zo blijkt uit cijfers die verzameld zijn door het Documentatiecentrum Nederlandse Politieke Partijen (DNPP), verbonden aan de Rijksuniversiteit van Groningen. De 'rest' - alle andere partijen bij elkaar - is er niet in geslaagd die teruggang te compenseren.

Heeft de politieke partij nog toekomst?

Column

Partners

Agenda

3 juni 2015, Den Haag

['Banken, bonussen en maatschappelijke onrust'](#)
Democratie in Debat

9 juni 2015, Den Haag

['Vrouwen in de politiek'](#)
Politiek café

22 juni 2015, Den Haag

['Waar blijft de macht van Den Haag?'](#)

Haagsch College

[Uitgebreide agenda >](#)

Cartoon

Partijpolitieke versplintering is niet iets nieuws. Al rond 1970 - aan het einde van de roerige jaren '60, jaren van politieke vernieuwing en verandering - klaagde menigeen steen en been over het opduiken van de soms meest curieuze politieke partijen. F. Behrendt maakte er op 23 oktober 1970 een spotprent van in Het Parool.

[Bekijk grote versie >](#)

'Door de heer Koekoek zijn we allen op deze plaatsen gekomen. Ik denk hierbij aan een oud spreekwoord, dat zegt: Je moet nooit apen leren klimmen, want zij

Paul Lucardie, fellow Montesquieu Instituut

Van een politicoloog die zich bijna veertig jaar met politieke partijen heeft bezig gehouden zou je een volmondig 'ja' op deze vraag kunnen verwachten. Veel van mijn vakgenoten achten politieke partijen inderdaad onmisbaar in een moderne samenleving, net zoals banken, verzekeringsmaatschappijen en supermarkten. Slechts enkele landen doen het zonder partijen, zoals het koninkrijk Saoedi-Arabië en de Federatie van Micronesië: de eerste is nog een traditionele en religieus geïnspireerde monarchie waar de koning en zijn familie alle macht in handen heeft; de laatste bestaat uit kleine eilanden in de Stille Oceaan die elk hun vertegenwoordigers in het federaal parlement kiezen op grond van persoonlijke eigenschappen en de tradities van het eiland.

[Lees verder >](#)

Uit Warschau, Londen, Athene en Brussel

Europa en lidstaten

- > [Poolse presidentsverkiezingen](#)
- > [Brusselse naheffingen](#)
- > [Britse onderhandelingen](#)
- > [Griekse toestanden](#)

kunnen je later met de kokosnoten gaan gooien.'

Tweede Kamerlid Toon Nuijens na afsplitsing van de Boerenpartij op 25 juni 1968.

Uw mening

Politieke partijen zijn smeermolie voor de parlementaire machinerie.

De staat van een parlementariër

Gerard Schouw

Over een lid van de Tweede Kamer dat de Kamer verruult voor het bedrijfsleven.

[Lees verder >](#)

Partijen & partijdiscipline

Achtergronden

Hoeveel discipline heeft een politieke partij nodig? Beschouwingen uit 'Leiden' en 'Den Haag'.

[Lees verder >](#)

Partijen & partijfinanciën

De openbaarheid van de Nederlandse partijfinanciën staat nog in de kinderschoenen. Analyse uit 'Leiden'.

> [Lees verder](#)

Gezichtsbepalende vertrekkende senatoren

- [Roger Van Boxtel](#) (D66)
- [Adri Duivesteyn](#) (PvdA)
- [Heleen Dupuis](#) (VVD)
- [Fred de Graaf](#) (VVD)
- [Gerrit Holdijk](#) (SGP)
- [Guusje ter Horst](#) (PvdA)
- [Ruud Koole](#) (PvdA)
- [René van der Linden](#) (CDA)
- [Tineke Slagter-Roukema](#) (SP)
- [Klaas de Vries](#) (PvdA)

Partijen & kiesdrempels

Is een kiesdrempel wel democratisch? Hoe belangrijk zijn stabiliteit en representativiteit? Beschouwingen uit 'Maastricht'.

[Lees verder >](#)

Partijen & partijverboden

Politieke partijen kunnen worden verboden. Maar de rechter blijkt huiverig voor zo'n drastische stap. Historische analyse uit

Vertrokken na onderzoek/enquête

- [Gerrit Brox](#)
1986 - bouwsubsidies
- [Wim van Eekelen](#)
1988 - paspoortaffaire
- [René van der Linden](#)
1988 - paspoortaffaire
- [Gerrit Braks](#)
1990 - visfraude

'Maastricht'.

[Lees verder >](#)

- [Robin Linschoten](#)
1996 - CTSV
- [Benk Korthals](#)
2002 - bouwfraude

Partijen & partijenwet

Heeft Nederland, net als Duitsland, een 'Parteiengesetz' nodig. Een opinie uit 'Maastricht'

[Lees verder >](#)

Subsidiegevers

Gemeente Maastricht

Provincie Limburg

En verder

Nieuws

Als een districtenstelsel als in Groot-Brittannië zou worden ingevoerd... Berekningen uit 'Groningen'.

[Lees verder >](#)

De opkomst van een protestpartij, de Boerenpartij. Analyse uit 'Groningen' over de andere jaren zestig.

[Lees verder >](#)

Zijn afsplitsingen in de Tweede Kamer echt een probleem? Vragen uit 'Maastricht'.

[Lees verder >](#)

Ook Nederland kent verboden partijen. Een lijstje uit 'Den Haag'

[Lees verder >](#)

Is de 'nieuwe' Eerste Kamer anders dan de 'oude'? Een vergelijking uit 'Den Haag'.

[Lees verder >](#)

Colofon

De Hofvijver is een uitgave van het Montesquieu Instituut en zijn partners.

[Lees verder >](#)

[Eerder verschenen nummers >](#)

[Contact met de redactie >](#)

Parlement.com

[Kiezers](#)
[Partijen](#)
[Tweede Kamer](#)
[Eerste Kamer](#)
[Regering](#)
[Polder](#)
[Europa](#)

Europa-Nu.nl

[Praktisch Europa](#)
[Europa in de wereld](#)
[Nederland en Europa](#)
[Hot Issues](#)
[Beleid en toekomst](#)
[Wie doet wat](#)
[Wat komt eraan](#)

Montesquieu-Instituut.nl

[Het instituut](#)
[Onderzoek](#)
[Onderwijs](#)
[Valorisatie](#)
[Publicaties](#)
[Europa](#)
[Nederland](#)